

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

EINDBESLISSING

(B)140605-CDC-1330

over

“het voorstel van NV ELIA SYSTEM OPERATOR betreffende de werkingsregels van de strategische reserve”

genomen met toepassing van artikel 7septies, §1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

5 juni 2014

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
INLEIDING	4
I. CONTEXT	5
II. ANTECEDENTEN	6
III. OPENBARE RAADPLEGING	8
IV. ANALYSE VAN HET VOORSTEL	9
IV.1 Voorafgaande opmerkingen	9
IV.2 Analyse	10
V. BESLISSING	13
VI. BIJLAGE 1	15
VII. BIJLAGE 2	40
VIII. BIJLAGE 3	41
INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE OPENBARE RAADPLEGING	42

SAMENVATTING

Overeenkomstig artikel 7septies, §1, van de elektriciteitswet, dient de netbeheerder de werkingsregels voor de strategische reserve ter goedkeuring voor te leggen aan de CREG.

Deze beslissing heeft betrekking op het voorstel van Elia betreffende de werkingsregels voor de strategische reserve, dat de CREG op 9 mei 2014 ontving.

Over het voorstel van de werkingsregels en over de ontwerpbeslissing (B)140512-CDC-1330 werd een openbare raadpleging georganiseerd door de CREG.

De CREG keurt het voorstel van Elia voor de werkingsregels betreffende de strategische reserve goed mits een aantal aanpassingen van het voorstel.

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna “CREG”) onderzoekt in deze beslissing het voorstel van NV ELIA SYSTEM OPERATOR (hierna “Elia”) betreffende de werkingsregels van de strategische reserve. De werkingsregels van de strategische reserve dienen, overeenkomstig artikel 7*septies*, §1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna “de elektriciteitswet”), door de netbeheerder ter goedkeuring worden voorgelegd aan de CREG.

Op 28 april 2014 ontving de CREG van Elia per e-mail een voorstel van werkingsregels. Op 29 april 2014 ontving de CREG een schrijven van Elia, gedateerd op 28 april 2014, met als bijlage het voorstel van werkingsregels (dat reeds op 28 april 2014 elektronisch naar de CREG werd verstuurd). Na overleg tussen Elia en de CREG werd overeengekomen om tegemoet te komen aan bepaalde bekommernissen van de CREG en een nieuwe versie van voorstel van werkingsregels aan de CREG te bezorgen. Op 9 mei 2014 ontving de CREG een nieuw voorstel van werkingsregels (hierna “het voorstel van werkingsregels”). Onderhavige beslissing heeft dan ook betrekking op dit laatste voorstel van Elia.

De beslissing bestaat uit vijf delen. Een eerste deel beschrijft kort de context waarin de strategische reserve wordt aangelegd. Het tweede deel geeft de antecedenten weer. Het derde deel gaat dieper in op de openbare raadpleging die de CREG organiseerde. In het vierde deel analyseert de CREG het voorstel van werkingsregels. Het vijfde deel omvat de eigenlijke beslissing.

De begeleidende brief van Elia van 9 mei 2014 en het voorstel bij deze brief worden als bijlage 3 aan onderhavige beslissing toegevoegd.

Deze beslissing werd door het Directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 5 juni 2014 goedgekeurd.

I. CONTEXT

1. Als laatste stap in de uitvoering van het “Plan Watholet” dat op 5 juli 2013 door de regering werd aangenomen, voorziet de wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de elektriciteitswet¹ de invoering van een mechanisme van strategische reserve (hierna “wet van 26 maart 2014”). De strategische reserve heeft tot doel een bepaald niveau van bevoorradingszekerheid in elektriciteit te garanderen tijdens de winterperiodes.

2. Artikel 7septies, van de elektriciteitswet bepaalt met betrekking tot de werkingsregels het volgende:

“§ 1. De netbeheerder maakt de werkingsregels van de strategische reserve aan de commissie voor goedkeuring over. In deze werkingsregels worden onder meer de indicatoren gepreciseerd die in overweging worden genomen om een tekortsituatie vast te stellen, alsook de beginselen met betrekking tot de activering door de netbeheerder van de strategische reserves. De netbeheerder publiceert de goedgekeurde regels op zijn website, ten laatste op de dag van aanvang van de procedure voorzien in artikel 7quinquies.

§ 2. De werkingsregels van de strategische reserve garanderen het passend gedrag van de marktspelers, teneinde tekortsituaties te vermijden.

Deze regels garanderen eveneens dat het deel van de gecontracteerde capaciteit in de strategische reserve dat betrekking heeft op de productie, enkel door de netbeheerder kan worden geactiveerd.

De werkingsregels strekken ertoe de interferenties van de strategische reserve met de werking van de gekoppelde elektriciteitsmarkten zoveel mogelijk te beperken.

Gedifferentieerde werkingsregels kunnen worden toegestaan teneinde de vaststelling van meerdere percelen toe te laten, voor zover omstandig gemotiveerde technische vereisten dit opleggen in het kader van de procedure bedoeld in artikel 7quinquies.”

3. Volgens de overeengekomen kalender (zie randnummer 5), dient de CREG een eindbeslissing te nemen over het voorstel van de werkingsregels tegen uiterlijk 6 juni 2014.

---

¹ Wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, B.S. van 1 april 2014

II. ANTECEDENTEN

4. Anticiperend op de invoering van een mechanisme van strategische reserves heeft Elia in februari 2014 binnen de Elia Users' Group een "Implementation of Strategic Reserves Taskforce" opgericht (hierna "ISR-TF"). Het doel van de ISR-TF is om marktpartijen te informeren en te raadplegen over diverse aspecten van de strategische reserves. Alle informatie met betrekking tot de activiteiten binnen de ISR-TF werd gepubliceerd op de website van Elia. Tussen 17 februari 2014 en 16 april 2014 kwam de ISR-TF vier keer samen.

5. Met het oog op de vaststelling van een overgangskalender voor 2014 die voorziet in de implementering van de verschillende stappen voorzien in de artikelen *7bis* tot *7septies* van de Elektriciteitswet, werd op 3 februari 2014 een vergadering georganiseerd tussen de Algemene Directie Energie, Elia en de CREG. Deze planning, die mag afwijken van de in de wet vastgestelde termijnen, werd overeenkomstig artikel 6, §2, van de wet van 26 maart 2014 gepubliceerd op de websites van Elia en van de CREG op 24 maart 2014².

6. Met het oog op het opstellen van de werkingsregels vonden tussen 7 februari 2014 en 28 maart 2014 meerdere vergaderingen plaats tussen Elia en de CREG.

7. Op 20 maart 2014 voltooide Elia de analyse met betrekking tot de bevoorradingszekerheid voor de komende winter, overeenkomstig artikel *7bis*, §1, van de elektriciteitswet. Op 2 april 2014 werd het advies van de Algemene Directie Energie, zoals bedoeld in art. *7ter* van de elektriciteitswet, gefinaliseerd.

8. Overeenkomstig artikel *7quater* van de elektriciteitswet, gaf de heer M. Wathelet, Staatsecretaris voor Energie, Leefmilieu, Mobiliteit en Staatshervorming, bij Ministerieel Besluit van 3 april 2014, instructie aan Elia om een strategische reserve aan te leggen voor een periode van drie jaar vanaf 1 november 2014 en voor een volume van 800 MW. De offertes inzake vraagbeheer worden, volgens artikel 1, §2, van het voornoemde ministerieel besluit, echter voor een periode van één jaar gecontracteerd.

Deze instructie werd samen met de analyse van Elia en het advies van de Algemene Directie Energie (zie randnummer 7) gepubliceerd op de website van de Algemene Directie Energie.

---

² Het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt werd immers reeds op 13 maart 2014 in de plenaire vergadering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurd.

9. Artikel 7*quinquies*, §1, van de elektriciteitswet stelt dat de netbeheerder na raadpleging van de netgebruikers, van de CREG en van de Algemene Directie Energie de proceduremodaliteiten voor de aanleg van de strategische reserves dient te bepalen. De CREG heeft in het kader van deze raadpleging gereageerd op het ontwerp van Elia voor de procedure voor de aanleg van strategische reserves³. Op 30 april 2014 publiceerde Elia op haar website de definitieve procedure voor aanleg van strategische reserve geldig voor de aanbesteding in 2014.

10. Op 28 april 2014 ontving de CREG van Elia een elektronische versie van een voorstel van werkingsregels van de strategische reserve. Op 29 april 2014 volgde per drager een schrijven van Elia, met als bijlage dit voorstel van werkingsregels.

De kalender voor de implementering van de strategische reserves (zie randnummer 5) voorzag weliswaar dat de werkingsregels op 25 april 2014 zouden worden overgemaakt aan de CREG ter goedkeuring, maar de CREG had zich op 25 april 2014 tijdens een vergadering met Elia akkoord verklaard met een verschuiving van deze deadline naar 28 april 2014 zonder dat dit de verdere planning zou beïnvloeden.

Gelet op de diverse bedenkingen en opmerkingen van de CREG over dit voorstel en gezien het risico voor de bevoorradingszekerheid waarmee het Belgische systeem dreigt geconfronteerd te worden in de winter van 2014-2015 en gezien de wil van de betrokken partijen om de overeengekomen kalender voor de implementering van de strategische reserve te blijven respecteren, heeft de CREG ingestemd om een nieuwe versie van het voorstel te analyseren en hierover een beslissing te nemen zonder dat dit de termijnen vastgesteld in de overeengekomen kalender beïnvloeden. Op 9 mei 2014 ontving de CREG een nieuw voorstel van werkingsregels van Elia. Onderhavige beslissing heeft betrekking op dit voorstel.

11. Over het voorstel van werkingsregels en over de ontwerpbeslissing (B)140512-CDC-1330 organiseerde de CREG een openbare raadpleging (zie deel III. OPENBARE RAADPLEGING).

12. Op 26 mei 2014 vond een vergadering plaats tussen Elia en de CREG, waarbij onder meer de haalbaarheid voor het implementeren van bepaalde reacties in de werkingsregels voor de aanbesteding in 2014 werd besproken.

---

³ Zie nota (Z)140424-CDC-1327 over het ontwerp van de proceduremodaliteiten voor de aanleg van de strategische reserves van 24 april 2014, <http://www.creg.info/pdf/Diversen/Z1327NL.pdf>.

III. OPENBARE RAADPLEGING

13. De CREG organiseerde een openbare raadpleging over het voorstel van werkingsregels en over haar ontwerpbeslissing (B)140512-CDC-1330 tussen 13 mei en 22 mei 2014.

14. De CREG ontving 9 reacties, waarvan twee door respondenten die gevraagd hebben hun reactie als vertrouwelijk te behandelen, zonder daarvoor een motivering te geven. De CREG heeft bij de twee respondenten gevraagd naar de redenen van hun vraag voor vertrouwelijkheid. Een van deze twee respondenten heeft hierop gereageerd dat het de bedoeling was om zijn/haar identiteit niet bekend te maken, wat door de CREG aanvaard werd. De andere respondent (E.ON) heeft geen duidelijke motivering gegeven voor de vraag naar de vertrouwelijkheid van zijn reactie. Gezien de CREG van mening is dat de reactie geen elementen met een persoonlijk of commercieel gevoelig karakter bevat, heeft de CREG telefonisch (op 3 juni 2014) onder meer gewezen op het feit dat deze respondent ook de anonimiteit kon vragen, wat werd afgewezen. De 8 niet-anonieme reacties kwamen van:

- EDF-Luminus;
- EFET;
- ELIA
- ENEL;
- E.ON;
- FEBEG;
- FEBELIEC;
- T-POWER

15. In bijlage 1 werden de reacties op de openbare raadpleging gegroepeerd per onderwerp en geeft de CREG een antwoord of opmerking bij elke reactie.

16. In bijlage 2 worden de individuele reacties toegevoegd, met in acht name van de anonimiteit van de respondenten.

IV. ANALYSE VAN HET VOORSTEL

IV.1 Voorafgaande opmerkingen

17. In het voorstel van de werkingsregels wordt soms gerefereerd naar de instructie die Elia ontvangen heeft bij Ministerieel Besluit van 3 april 2014. Deze beslissing heeft geen betrekking op de bepalingen die uitdrukkelijk werden overgenomen uit het Ministerieel Besluit van 3 april 2014.

18. ELIA heeft in de aanloop van de instelling van een mechanisme van strategische reserves reeds pro-actief een werkgroep heeft opgericht binnen de Elia Users' Group, namelijk de ISR-TF, die over diverse aspecten van de strategische reserves reeds overleg en uitwisseling van standpunten heeft mogelijk gemaakt. De CREG benadrukt het belang van dit overleg en wenst Elia aan te moedigen om met het oog op de toekomstige evoluties van het mechanisme van de strategische reserve dit platform verder te gebruiken.

19. De feedback die werd gegeven in het kader van de ISR-TF had niet enkel betrekking op de procedureregels, waarover Elia overeenkomstig art. 7^{quinquies}, §1, van de elektriciteitswet onder meer de netgebruikers diende te raadplegen, maar ook over verschillende werkingsregels. Daarnaast heeft de CREG op diverse aspecten die werden behandeld tijdens de bilaterale vergaderingen met Elia, eveneens een aantal opmerkingen mondeling geformuleerd. Hierdoor heeft Elia in het voorstel van werkingsregels reeds rekening kunnen houden met diverse opmerkingen van zowel de leden van de ISR-TF als van de CREG. Gezien het voorliggende voorstel van werkingsregels een aantal nieuwe elementen bevat die nog niet werden besproken op de ISR-TF meent de CREG dat een raadpleging over het voorstel van werkingsregels van Elia en over de ontwerpbeslissing van de CREG aangewezen was. Bovendien liet deze openbare raadpleging ook toe om reacties te ontvangen van partijen die niet deelnamen aan de ISR-TF.

20. De CREG stelt vast dat er verwezen wordt naar het "Strategic Reserve Market Segment" van Belpex dat nog gedefinieerd dient te worden in een wijziging van de Belpex marktreglement. Hoewel het initiatief om een wijziging van het BELPEX marktreglement voor te stellen bij BELPEX zelf ligt, spoort de CREG Elia aan om de te nemen stappen actief op te volgen gezien deze wijzigingen pas van kracht zijn na de goedkeuring, overeenkomstig

artikel 7, §2, van het koninklijk besluit van 20 oktober 2005⁴, door de Minister, na advies van de CREG en van de FSMA.

IV.2 Analyse

21. Bij het ontwerpen van de producten voor strategische reserve werd gebruik gemaakt van de ervaring die Elia verkregen heeft in het kader van onder meer het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten en de CIPU-contracten voor producenten. Gezien de zeer krappe timing waarbinnen het mechanisme voor de strategische reserve diende uitgewerkt te worden, is de CREG van mening dat het voorstel van Elia om de strategische op te bouwen met een product “SGR” dat geleverd wordt door productie en een product “SDR” dat geleverd wordt door vraagbeheer, voor de werkingsregels voor de aanbesteding in 2014 gerechtvaardigd is. De CREG is echter van mening dat de producten voor strategische reserve zo veel mogelijk dienen afgestemd te worden op de verwachte noden aan strategische reserve en dat er voor een bepaalde behoefte aan strategische reserve zo min mogelijk onderscheid dient te bestaan tussen deze geleverd door productie en deze geleverd door vraagbeheer. De CREG meent dan ook dat, met het oog op de toekomstige werkingsregels (vanaf 2015), Elia de mogelijkheden dient te onderzoeken om te komen tot een differentiatie van de producten op het vlak van de bijdrage die ze kunnen leveren aan de strategische reserve (bij voorbeeld op basis van de activeringsduur, de frequentie van het aantal activeringen, ...). Voor elke productcategorie, kan er, indien nodig, een onderscheid gemaakt worden voor de levering via vraagbeheer of via productie.

22. In hoofdstuk 6.2.3. betreffende de vergoeding voor de activeringskosten voor SGR wordt voor de bepaling van de parameters van de activeringskosten verwezen naar de CIPU-contracten. De CREG spreekt zich in onderhavige beslissing niet uit over deze parameters. Deze beslissing kan op geen enkele wijze worden beschouwd als een goedkeuring van een gedeeltelijke inhoud van het CIPU-contract.

23. Uit de reacties op de raadpleging bleek dat bepaalde respondenten vonden dat een periode van 36 uur (voetnoot 5) tussen de stopzetting van een activering en de daarop volgende notificatie te lang is om aan te nemen dat een productie-installatie zich nog in “warme toestand” bevindt. De CREG stemt in met het tegenvoorstel van de betrokken respondenten om deze periode in te korten tot 24 uur.

---

⁴ Koninklijk besluit van 20 oktober 2005 met betrekking tot de oprichting en de organisatie van een Belgische markt voor de uitwisseling van energieblokken.

24. Uit de reacties op de raadpleging bleek dat een verduidelijking van de tolerantieband van 1% van de P_{max} , die wordt voorzien in hoofdstuk 6.2.4. wenselijk is. De CREG bevestigt, na overleg met Elia, dat het hier om wel degelijk gaat over een afwijking die ligt tussen de +1% en de -1% van P_{max} rond het setpoint gegeven door Elia.

25. Uit de reacties op de raadpleging bleek dat er enige onduidelijkheid bestaat over de betekenis van de term “démarrage non concluant” (gemiste opstart). De CREG meent dat hier een verduidelijking dient te worden gegeven. Onder “gemiste opstart” wordt begrepen een opstart van een eenheid (tweede fase “ramp-up till P_{min} ” in 6.2.2.), waarbij de waarde P_{min} niet bereikt wordt op het tijdstip t , zijnde 1,5 uur na de bevestiging van Elia om de “ramp-up”-fase te starten.

26. Uit de reacties op de raadpleging bleek dat een verduidelijking van de tolerantieband van 1% van de P_{max} , die wordt voorzien in hoofdstuk 6.2.4. wenselijk is. De CREG bevestigt, na overleg met Elia, dat het hier om wel degelijk gaat over een afwijking die ligt tussen de +1% tot -1% van P_{max} .

27. Op het einde van 6.4.2. wordt de “menselijke evaluatie” geciteerd. De CREG meent dat er minstens een ex-post motivering dient te worden gegeven voor de beslissingen van Elia. De CREG zal dit dan ook in het kader van de monitoring van het gebruik van de strategische reserve opvolgen.

28. Het hoofdstuk 7 beschrijft aspecten van transparantie en informatie van de markt. De CREG is van mening dat Elia ook voldoende informatie ex-ante dient te verstrekken over de mogelijke activering van de strategische reserves. Daarom vraagt de CREG dat bij elke notificatie aan de houders van strategische reserve, ook de markt in reële tijd wordt ingelicht van de -per definitie- ernstige situatie waarin het Belgische systeem dreigt te verkeren. Daarom dient Elia elke notificatie ook mee te delen aan de markt met vermelding van de volumes.

29. In hoofdstuk 7.1., tweede streepje, stelt Elia voor om de indicatoren met betrekking tot de marginale prijs van de geactiveerde Balancing Middelen tijdens de kwartieren waarbij de strategische reserve geactiveerd werd, niet meer zichtbaar te maken op bepaalde tabellen op hun website, teneinde mogelijke verwarring te vermijden. De CREG meent dat de gebruikers van de bedoelde informatie wellicht een goede kennis hebben van de diverse aspecten in het kader van de Balancing en schat bijgevolg de kans op verwarring bij deze gebruikers laag in. De CREG gaat niet akkoord met het weglaten van deze gegevens en ijvert voor een maximale transparantie. De CREG vraagt Elia om in plaats van de informatie te verminderen, een bijkomende informatie aan de markt ter beschikking te stellen door één

kolom in de tabel bij te voegen die de impact van de strategische reserve weergeeft. In de reactie op de raadpleging bevestigt Elia in te stemmen met deze vraag.

30. Het hoofdstuk 8 beschrijft de monitoring en de gegevensoverdracht naar de CREG toe naar aanleiding van de invoering van de strategische reserve. Elia stelt voor om de gegevens die maandelijks worden overgemaakt in het kader van de monitoring betreffende het mechanisme voor de compensatie van kwartieronevenwichten aan te vullen met:

- De beschikbaarheid van het vermogen aan strategische reserve per type (SGR/SDR);
- De monitoring van de geactiveerde volumes (met onderscheid tussen SDR en SGR, tussen levering aan Belpex SRM en deze geïnjecteerd in de Belgische regelzone)

De CREG zal het gebruik van de strategische reserve door Elia nauwgezet opvolgen met in het bijzonder aandacht voor de correcte toepassing van de werkingsregels en de doeltreffendheid van de werkingsregels. Met betrekking tot de gegevens die maandelijks zullen worden overgemaakt aan de CREG, zal de CREG in de eerstkomende maanden overleg plegen met Elia, teneinde de modaliteiten van deze gegevensoverdracht verder uit te werken.

Ten slotte wenst de CREG ook onverwijld door Elia op de hoogte gebracht te worden van de aangekondigde onbeschikbaarheden aan strategische reserve omwille van geplande uitdienstneming van SGR (zie 5.2.5. in het voorstel van werkingsregels).

V. BESLISSING

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in het bijzonder artikel 7septies, §1,

Gelet op het voorstel van werkingsregels ontvangen van Elia op 9 mei 2014;

Gelet op de korte termijnen die door Elia, de Algemene Directie Energie en de CREG werden overeengekomen bij het opstellen van de overgangskalender voor 2014 inzake implementering van de strategische reserve, teneinde tegen 1 november 2014 te kunnen beschikken over een strategische reserve;

Gelet op de onzekerheid inzake de beschikbaarheid van de kernreactoren Doel 3 en Tihange 2 voor de komende winterperiode;

Gelet op de kritische situatie waarin het Belgische systeem hierdoor dreigt te verkeren tijdens de komende winterperiode;

Gelet op de analyse van het voorstel van de werkingsregels;

Gelet op de openbare raadpleging georganiseerd door de CREG;

Beslist de CREG het voorstel van werkingsregels goed te keuren, mits rekening gehouden wordt met:

- de opmerking in randnummer 23 betreffende de periode die wordt aanzien als “warme toestand” van een productie-eenheid;
- de opmerking in randnummer 24 betreffende de verduidelijking van de tolerantieband van 1% van de Pmax;
- de opmerking in randnummer 25 betreffende de definitie van een “gemiste opstart”;
- de opmerking in randnummer 29 betreffende de informatie naar de markt.

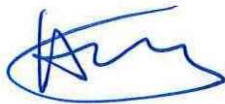
Deze beslissing is enkel geldig voor de werkingsregels van de strategische reserve voor de winterperiode 2014-2015.

De CREG vraagt Elia om voor de toekomstige voorstellen van de werkingsregels, de werkingsregels te laten evolueren en meer bepaald op het vlak van:

- het onderzoek en de ontwikkeling van producten met korte termijn activatie en lange termijn activatie die voor zowel productie als vraag toegankelijk zijn zoals besproken in randnummer 21;
- voor de deelname van de vraag aan de strategische reserve de mogelijkheid van “submetering” te onderzoeken;
- de mogelijke deelname van de vraag aangesloten op het distributienet.

****

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

Andreas TIREZ
Directeur

Marie-Pierre FAUCONNIER
Voorzitster van het Directiecomité

VI. BIJLAGE 1

RAPPORT OVER DE RAADPLEGING

Vragen en opmerkingen door respondenten en reactie van de CREG

Nr	Bron	Opmerking / vraag	CREG
ALGEMENE OPMERKINGEN			
1	EDF-Luminus	Algemene suggestie: tijdens de activering van strategische reserve kan het risico op een black out of andere systeemstabiliteit groot zijn. Bijgevolg is er een groot risico op alsnog een afschakeling van de productie-installatie als gevolg van de fenomenen die optreden bij zulke systeemstabiliteit die een black-out voorafgaat, met ook mogelijks schade aan de installatie. Deze problematiek zowel voor het systeem als voor de uitbater van de productie-installatie kan verzacht worden als de installatie, indien hierop voorzien, ook frequentieregeling (R1) levert tijdens de activatie.	<p>In bepaalde omstandigheden kan dit misschien een interessante denkpiste zijn. Een analyse van de effecten en modaliteiten ervan dient evenwel nog te gebeuren.</p> <p>De CREG is van mening dat het toelaten van frequentieregeling op geactiveerde eenheden van de strategische reserve in bepaalde situaties echter ook kan resulteren in negatieve effecten op de marktwerking en op de strategische reserves.</p>
2	Febeliec	Het al dan niet beschikbaar zijn van Doel 3 en Tihange 2 tijdens de komende winter zal een zeer groot impact hebben op de noodzaak van strategische reserves. Indien deze 2 kerncentrales definitief sluiten, dringt Febeliec aan op het herbekijken van de toelating tot sluiting van gasgestookte centrales.	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.
3	Febeliec	Totnogtoe werd helemaal niet gesproken over de kost van	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.

		strategische reserve en de manier van doorrekenen. Febeliec vraagt hierbij aandacht voor de competitiviteit van industriële verbruikers	
4	Respondent_1 Anoniem	We zijn ook van mening dat er veel welvaartsverlies is omwille van het feit dat de strategische reserve capaciteit uit de markt wordt gehouden en dus in weze aan 3000 €/MWh wordt aangeboden. Het is een feit dat lidstaten en Europa (RES doelstellingen) de energie mix toch niet laten bepalen door het marktprijssignaal en de energiemix opleggen door middel van subsidies en het uitsluiten van bepaalde technologieën. Het investeringssignaal zal dus niet meer komen van de markt. Wanneer grote hoeveelheden in de strategische reserve worden aangehouden gaan er heel veel uren zijn waarbij zeer dure en inefficiënte centrales de marktprijs zullen bepalen terwijl er centrales zijn die we betaald hebben om beschikbaar te zijn en die niet mogen draaien. Vandaar dat de strategische reserve dan ook gewoon mee de marktprijs zou moeten kunnen bepalen. Een alternatief is de energy mix laten bepalen door de markt zonder subsidies en zonder technologieën uit te sluiten.	Per definitie zijn de centrales die in de SR worden gecontracteerd uit dienst genomen. Het doel van de SR kan vergeleken worden met een verzekering voor situaties waarbij de vraag niet kan worden gedekt door het aanbod. De strategische reserve dient om tekortsituaties te verwijderen en niet om de marktprijs te beïnvloeden (zie artikel 7septies, §2,1 ^{ste} lid van de elektriciteitswet). Bovendien is de elektriciteitswet vrij duidelijk over het feit dat enkel de netbeheerder deze strategische reserves kan activeren (zie artikel 7septies, §2,2 ^{de} lid).
5	Respondent_1 Anoniem	Het aanrekenen van de kosten van de strategische reserve moet rekening houden met de competitiviteit van de industrie die internationaal competitief is enerzijds en anderzijds ook rekening houden met het feit van het voorspelbare karakter van het verbruik alsook het al dan niet bijdrage aan het piekverbruik.	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels. Het aspect van de kostprijs wordt geregeld in artikel 7octies van de elektriciteitswet.
6	FEBEG	1, blz. 3: In de préambule geeft Elia aan dat – gelet op het korte tijdsbestek – voorlopige oplossingen werden geïmplementeerd. Dit betekent dat de regels voor de strategische reserve de komende maanden en jaren zullen wijzigen. De precieze draagwijdte van deze eventuele wijzigingen is niet duidelijk. FEBEG wenst echter wel te beklemtonen dat de offertes die zullen ingediend worden,	Het artikel 2 van het ministerieel besluit van 3 april 2014 voorziet het volgende “het afsluiten van een overeenkomst met de netbeheerder in het raam van de strategische reserve doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de commissie om de werkingsregels aan te passen”. Het is onmogelijk om nu reeds de precieze draagwijdte

		gebaseerd zullen zijn op de huidige productspecificaties en dat deze niet eenzijdig kunnen gewijzigd worden.	van eventuele toekomstige wijzigingen, en de impact (positief, neutraal of negatief) ervan, te bepalen. De CREG begrijpt dat de impact van een wijziging van de werkingsregels op afgesloten contracten een belangrijke bekommernis is.
7	ENEL	<p>Les règles ne précisent pas l'éligibilité d'une unité qui notifie la fermeture temporaire entre l'appel à candidatures (à laquelle il n'est pas admissible) et le 31 Juillet.</p> <p>Notamment, la modalité de sélection entre les offres à trois ans faites cette année, et les offres à deux ans faites par des centrales notifiant maintenant la fermeture, pourrait être clarifiée.</p> <p>Les règles ne précisent pas quelles seraient les conditions d'éligibilité en cas de nouvelle instruction ministérielle, dont nous avons compris qu'elle serait fort probable.</p>	<p>De effectieve uitdienstneming van een eenheid, waarvan de aankondiging gebeurt na 1 april 2014 en vóór 31 juli 2014, kan pas gebeuren na 31 maart 2015 of na 30 september 2015 (afhankelijk of het een tijdelijke of een definitieve buitendienststelling betreft). Bijgevolg kunnen deze eenheden niet in de strategische reserve voor de winter 2014-2015 worden opgenomen.</p> <p>De werkingsregels kunnen onmogelijk rekening houden met een eventuele toekomstige nieuwe instructie waarvan de inhoud niet gekend is.</p>
8	Febeliec	Febeliec blijft aandringen op maximale concurrentie tussen SGR en SDR, dit met het oog op een optimale combinatie van bevoorradingszekerheid en betaalbaarheid van de strategische reserves.	De werkingsregels voorzien momenteel reeds een concurrentie tussen SDR en SGR. De CREG streeft naar een zo groot mogelijke concurrentie tussen verschillende producten en maakt in haar beslissing ook een aanbeveling over de toekomstige ontwikkeling van producten in die zin.
9	Respondent_1 Anoniem	<p>Omwille van het feit dat Elia gekozen heeft om een specifiek SGR product te ontwikkelen is er geen mogelijk voor load om in te bieden op een capacity product. Niet voor alle processen is werken met een shedding limit een mogelijkheid. Vandaar dat het dus van belang is om het SGR product af te stemmen op zowel load als generation alsook op de strikt noodzakelijke eisen van het probleem van bevoorradingszekerheid en dus zonder aan overdesign te doen.</p> <p>a. Zo specificeert men het maximale duur op 1000h terwijl uit het P95 scenario slechts 175h (2016/2017) naar voor komt. Dit lijkt dus sterk op een barrier to entry die niet gerechtvaardigd</p>	<p>De CREG neemt kennis van deze opmerkingen. De CREG maakt in haar beslissing een aanbeveling over de toekomstige ontwikkeling van producten die toegankelijk zijn voor zowel productie als vraag.</p> <p>De maximale duur van 1000 uren is gebaseerd op een "worst case scenario" voor een periode van drie opeenvolgende winterperiodes, terwijl de 175 uren te kaderen vallen in een P95-scenario dat enkel voor 2016-2017 geldt.</p>

		<p>is.</p> <p>b. Art 5.2.5 het hebben van een CIPU contract is ook een barrier to entry voor load.</p> <p>c. Een mogelijkheid om dit nog binnen het huidige shedding limit product aan te passen zou er kunnen in bestaan om de shedding limit gelijk te stellen aan de Nominatie – Rref. De nominatie wordt reeds gebruikt in de afrekeningsformule van de reservation fee.</p>	
10	ENEL	<p>Les règles ne précisent pas non plus, dans le cas de contrats de tolling, qui, de l'exploitant ou du toller est éligible à la réserve stratégique.</p>	<p>Artikel 7^{quinquies} van de elektriciteitswet viseert de 'exploitant van een productie-installatie'. De elektriciteitswet definieert niet wat dient begrepen te worden onder deze termen. Er moet dus in de eerste plaats worden uitgegaan van de contractstructuur die werd opgezet voor de productie-installatie in kwestie en daaruit moet worden afgeleid wie als exploitant moet worden beschouwd. De werkingsregels kunnen in ieder geval niet alle specifieke situaties die voortkomen uit niet-gereguleerde contracten, zoals een tolling agreement, viseren.</p>
11	Febeliec	<p>Febeliec dringt aan op meer flexibiliteit in de SDR-producten, o.m. op het vlak van het aantal onderbrekingen en het totale aantal uren onderbreking. Dit is vaak afhankelijk van allerlei omstandigheden (economische toestand, onderhoudsprogramma's, investeringsprogramma's, ...).</p>	<p>Een zekere mate van "standaard"-producten is nodig om een vergelijking en een selectie van de ontvangen offertes te kunnen maken. Bovendien biedt het werken met "standaard"-producten ook het voordeel dat andere (potentiële) aanbieders van strategische reserves op een eenvoudige en transparante manier de gecontracteerde volumes kunnen raadplegen en vergelijken.</p>
12	Respondent_1 Anoniem	<p>De mogelijkheid om het aantal onderbrekingen (sic) of max. aantal uur zelf te specificeren is ook iets wat het makkelijker zou maken om aan te bieden. Het is namelijk zo dat tot bepaalde niveau's we meer onderbrekingen zouden kunnen aanvaarden dan voor het volledig stilleggen van de plant.</p>	
13	T-Power	<p>Projet de décision de la CREG: l'article 2 de la décision proposée cite l'article 7septies de la Loi sur l'Electricité : "Les règles de fonctionnement visent à limiter au maximum les</p>	<p>Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.</p>

		<p>interférences de la réserve stratégique avec le fonctionnement du marché interconnecté de l'électricité". Dans ce cadre, pourriez-vous svp clarifier les points suivants :</p> <p>a) Si la centrale a annoncé une fermeture temporaire ou définitive et est de ce fait tenue de participer à la Réserve Stratégique, la centrale peut-elle décider de revenir sur le marché (par exemple suite à des développements positifs sur le marché), et ceci avant le début du processus d'appel d'offres ? L'obligation de participer à la Réserve Stratégique est-elle dans ce cas annulée ?</p> <p>b) Si la centrale participe à l'appel d'offres pour la Réserve Stratégique, la centrale peut-elle revenir sur le marché, quel que soit le résultat de sa participation à l'appel d'offres (positif ou négatif) ? Le contrat de Réserve Stratégique (en cas d'issue positive) est-il dès lors terminé anticipativement ?</p> <p>c) Après la participation effective à la Réserve Stratégique (à l'issue du contrat), la centrale est – elle autorisée à revenir librement sur le marché? Quelles sont les implications éventuelles en matière de concurrence par rapport aux unités qui sont restées sur le marché et n'ont pas bénéficié de support ?</p>	
14	ENEL	<p>Les délais imposés aux fermetures de centrales, et le lien entre les demandes de fermeture et l'obligation de participer à la réserve stratégique, nous semblent constituer un obstacle à la liberté d'entreprendre et de dés-entreprendre, ce qui est de nature à décourager l'investissement dans le système électrique Belge.</p>	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.
15	ENEL	<p>Par ailleurs, et malgré l'approche proactive d'Elia, la rapidité du processus de constitution des règles, ainsi que l'absence de la procédure de notification visée à l'article 4bis de la loi, ont laissé subsister des points d'incertitudes qui ne permettent pas aux opérateurs de disposer d'un cadre réglementaire complet.</p>	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.
16	ENEL	<p>Les règles ne précisent pas clairement ni le contenu ni les</p>	Deze opmerking behoort niet tot de werkingsregels.

		<p>effets juridiques de la demande de fermeture : durée de la fermeture, réversibilité de la demande, effets sur la licence... certes cela est plus du ressort de l'arrêté royal à prendre en application de la loi, mais en l'absence de ce texte, les règles devraient prévoir des dispositions transitoires, notamment sur le rapport entre la durée notifiée de la fermeture et l'éligibilité à une réserve pluri-annuelle.</p> <p>En particulier, compte-tenu de l'absence de la procédure visée ci-dessus et des incertitudes sur les opérateurs de marché, il serait judicieux de prévoir une possibilité, limitée à cette année, de réaliser la demande de mise sous cocon jusqu'au mois d'octobre (avant l'évaluation par ELIA des niveaux nécessaires pour la réserve).</p>	
17	ENEL	<p>ENEL attire l'attention de la CREG sur les effets anti-concurrentiels possibles des règles proposées par Elia. Notamment, l'impact sur les prix du balancing va aggraver le handicap concurrentiel dont souffrent déjà les nouveaux entrants sur le marché belge, qui ne peuvent pas foisonner leurs écarts entre plusieurs centrales. ENEL demande donc qu'une mesure d'accompagnement spécifique pour les single-units soit étudiée afin de corriger l'impact de la réserve (par exemple, exonération partielle des coûts de balancing pendant les heures d'activation de la réserve, pour les centrales visées à l'article 5 de la loi de 1999).</p>	<p>De CREG begrijpt deze bezorgdheid, maar merkt op dat de impact op het onevenwichtstarief enkel bestaat indien beide voorwaarden vermeld in 6.7.2. van het voorstel van werkingsregels vervuld zijn. Bovendien werkt het onevenwichtstarief van 4500 €/MWh zowel voor een positief als voor een negatief onevenwicht.</p>
18	EDF-Luminus	<p>Titel 4 p8: Voorafgaand aan de goedkeuring van de CREG zouden de marktpartijen ook geconsulteerd moeten worden op de mogelijke wijziging van de werkingsregels.</p>	<p>Conform haar huishoudelijke reglement, zal de CREG alvorens een beslissing te nemen, er op toezien dat de betrokken ondernemingen de kans hebben hun standpunt te laten gelden. De CREG moedigt Elia ook aan om voorafgaand aan het indienen van de werkingsregels bij de CREG reeds binnen ISR-TF van de users' group voldoende overleg te organiseren.</p>
19	FEBEG	<p>4, blz. 8: Dit artikel stelt dat de werkingsregels een onbepaalde duur hebben. Tegelijk geeft Elia aan dat de regels verder zullen moeten evolueren in de komende maanden en weken. Het lijkt FEBEG daarom ook aangewezen – zoals in het voorstel van de beslissing van de CREG – de werkingsregels slechts goed te keuren voor de duur van de komende winterperiode. FEBEG</p>	

		<p>dringt er ook op aan om uitdrukkelijk op te nemen dat de marktpartijen – voorafgaand aan de goedkeuring door de CREG – moeten geconsulteerd worden over de mogelijk wijziging van de werkingsregels.</p>	
20	Respondent_1 Anoniem	<p>In het contract SDR zou ook de bijlage 7 vanuit het ICH contract moeten worden voorzien. Dit laat toe om de Shedding Limit (SL) aan te passen met het vermogen van een niet CIPU gedekte lokale productie en dit om rekening te houden met een eventuele geplande of ongeplande onbeschikbaarheid van de lokale productie eenheid.</p>	<p>Na overleg tussen de CREG en Elia op 26 mei 2014, werd overeengekomen dat dit inderdaad voorzien zal worden in de contracten SDR.</p>
RESERVERING VAN VERMOGEN VOOR DE STRATEGISCHE RESERVE (5.)			
21	FEBEG	<p>5.2.1., blz. 8: FEBEG vraagt zich af wat precies wordt bedoeld met 'totale capaciteit'. Het maximale geïnstalleerde vermogen van een installatie (Pmax) is immers een waarde die varieert in functie van de weersomstandigheden.</p>	<p>De totale capaciteit, waarvoor minstens één offerte dient ingediend te worden, is het maximaal technisch ontwikkelbaar vermogen door de fabrikant bepaald, zoals gedefinieerd in het CIPU-contract. Het maximaal vermogen dat per kwartier kan bereikt worden hangt inderdaad af van meteorologische omstandigheden.</p>
22	EDF-Luminus	<p>Paragrafen 5.2.1 en 5.3.3. onder titel 5 van het voorstel van NV Elia System Operator betreffende de werkingsregels van strategische reserve met betrekking tot de reservatie van het vermogen van de strategische reserve houden naar ons inzien enkel rekening met de kosten van de aangeboden capaciteit. In combinatie met de verplichting in de elektriciteitswet dat alle eenheden die aangekondigd hebben om (tijdelijk) te sluiten ongeacht de effectieve sluitingsdatum, zou dit kunnen leiden tot aanbiedingen met productie-eenheden die niet effectief bijdragen tot een verhoogde bevoorradingszekerheid aangezien hun voorziene sluitingsdatum pas na de betrokken winter valt. Deze installaties hebben geen toegevoegde waarde voor de bevoorradingszekerheid wat ons niet conform lijkt met de geest van de elektriciteitswet en niet in lijn met het Ministerieel besluit van 3/4/2014. De teksten onder Paragrafen 5.2.1 en 5.3.3. zouden daarom volgende bijkomende technisch</p>	<p>Het Ministerieel besluit van 3 april 2014 geeft aan Elia de instructie om een strategische reserve te contracteren voor eenheden die onbeschikbaar geweest zouden zijn op 1 november 2014. Het blijkt duidelijk uit andere artikelen van de elektriciteitswet dat een eenheid die nog niet effectief buitenwerking is gesteld voor de aanvang van een winterperiode, geen deel kan uitmaken van de strategische reserve.</p>

		<p>economische voorwaarde moeten omvatten : “Enkel aanbiedingen van productie-installaties (SGR) die in een additionele capaciteit resulteren ten opzichte van de capaciteit die beschikbaar zou geweest zijn op 1/11/2014 zonder de oprichting van een strategische reserve, kunnen weerhouden worden”. Een dergelijk criterium zou gelijkwaardig zijn aan de criteria voor vraagsturing (SDR, paragraaf 5.3.1.) die gericht zijn op het aanspreken van verbruiken die ongevoelig zijn voor prijssignalen in de markt en die zonder deze vergoeding niet zouden reageren op hoge marktprijzen die het gevolg zijn van een mogelijke schaarste aan elektriciteitslevering.</p>	
23	EFET	<p>Tendering process : It is unclear how Elia will contract a combination of three-year strategic reserves from generation with one-year strategic reserves from demand. A harmonization of timings or additional details on the implementation of different timings for generation and demand would be needed.</p>	<p>De looptijden van de contracten van de strategische reserve werden door het Ministerieel besluit van 3 april 2014 opgelegd. Overeenkomstig dit ministerieel besluit wordt een bepaald volume aan strategische reserve gecontracteerd voor een periode van drie jaar, waarbij artikel 1, §2, stelt dat in afwijking hiervan de offertes inzake vraagbeheer voor een periode van één jaar worden gecontracteerd. Bijgevolg mag het volume voor de twee volgende winterperiodes kleiner zijn dan het volume voor de eerste winterperiode (2014-2015). Het “ontbrekende volume” wordt dus niet gecontracteerd, tenzij er nog een andere instructie zou volgen.</p>
24	FEBEG	<p>5.2.2, blz. 8: Dit artikel gaat over de toekenning van de contracten en verwijst daarbij naar artikel 5.3.3. dat preciseert dat de toekenning van SGR en SDR gebeurt op basis van een technisch-economische combinatie. FEBEG wenst daarbij twee bedenkingen te maken: - Hoe gaat Elia precies de combinatie van 3 jaar SGR met 1 jaar SDR contracteren? De combinatie van SGR met SDR zal immers niet genoeg zijn om gedurende 3 jaar een band van 800 MW te dekken. De SGR voor de komende 3 jaar zal immers gelijk zijn aan de 800 MW verminderd met de SDR. Het volume SDR zal</p>	<p>De looptijden van de contracten van de strategische reserve werden door het Ministerieel besluit van 3 april 2014 opgelegd. Overeenkomstig dit ministerieel besluit wordt een bepaald volume aan strategische reserve gecontracteerd voor een periode van drie jaar, waarbij artikel 1, §2, stelt dat in afwijking hiervan de offertes inzake vraagbeheer voor een periode van één jaar worden gecontracteerd. Bijgevolg mag het volume voor de twee volgende winterperiodes kleiner zijn dan het volume voor de eerste winterperiode (2014-2015). Het</p>

		<p>ontbreken in de twee volgende winterperiodes. Hoe zal dit ontbrekende volume gecontracteerd worden? Hoe zal de technisch-economische combinatie in dat geval dan gebeuren?</p> <p>- De artikels 5.2.1 en 5.3.3. met betrekking tot de reservatie van het vermogen van de strategische reserve omvatten enkel economische criteria (laagste totale kost).</p> <p>Artikel 7quinquies, §2, 3° van de Elektriciteitswet bepaalt dat 'iedere exploitant van een productie-installatie die, nog voor de instructie bedoeld in artikel 7quater, een mededeling heeft gedaan op basis van artikel 4bis en waarvan de buitenwerkingstelling nog niet effectief is' verplicht is om minstens één offerte in te dienen voor het gehele vermogen van de bedoelde installatie. Dit zou er dus kunnen toe leiden dat ook aanbiedingen met productie-eenheden die niet effectief bijdragen tot een verhoogde bevoorradingszekerheid - aangezien hun voorziene sluitingsdatum pas na de betrokken winter valt – zullen meedingen voor de strategische reserve. Dit lijkt strijdig te zijn met de geest van de Elektriciteitswet en met artikel 1,§1 van het Ministerieel Besluit van 3 april 2014 dat de centrales die in aanmerking komen voor de strategische reserve immers beperkt tot 'de centrales die, zonder het aanleggen van een strategische reserve, niet beschikbaar zouden geweest zijn op 1 november 2014'.</p> <p>Het – verplicht – meedingen voor de strategische reserve houdt voor de betrokkenen immers een aanzienlijke administratieve last in waarvoor mensen en middelen dienen vrijgemaakt te worden, terwijl in sommige gevallen reeds op voorhand duidelijk is dat de betrokken kandidaat niet kan geselecteerd worden. Deze onduidelijkheid en discrepantie getuigt niet van behoorlijk bestuur en dient zo snel mogelijk rechtgezet te worden.</p>	<p>“ontbrekende volume” wordt dus niet gecontracteerd, tenzij er nog een andere instructie zou volgen.</p> <p>Het Ministerieel besluit van 3 april 2014 geeft aan Elia de instructie om een strategische reserve te contracteren voor eenheden die onbeschikbaar geweest zouden zijn op 1 november 2014. Het blijkt duidelijk uit andere artikelen van de elektriciteitswet dat een eenheid die nog niet effectief buitenwerking is gesteld voor de aanvang van een winterperiode, geen deel kan uitmaken van de strategische reserve.</p>
25	E.ON	<p>p 9, par 5.2.3.</p> <p>67 starten en 1000 werkingsuren: is dat het totaal aantal</p>	<p>De 67 starten en de 1000 werkingsuren zijn waardes die volgen uit de analyses van Elia die werden gemaakt in het</p>

		<p>starten en de totale duurtijd van de activatie van “een” strategische reserve of zijn deze getallen per centrale (SGR) toe te passen? Met andere woorden wat is het realistisch aantal starten en de daarbij horende gemiddelde duurtijd van een centrale opgenomen in de strategische reserve? Alleen in uiterste noodzaak is deze reserve van toepassing, max 23 keer per winter lijkt geen uiterste noodzaak te weerspiegelen.</p>	<p>kader van de probabilistische analyse van 's lands bevoorradingszekerheid. Deze waarden komen overeen met een “worst-case” scenario en gelden voor de drie volgende winterperiodes samen. Deze waarden gelden voor zowel de strategische reserve als geheel en als maximum voor elke centrale. Afhankelijk van onder meer de kostprijs per centrale die deelneemt aan de strategische reserve, kan het aantal starten en de totale activatieduur verschillen van centrale tot centrale.</p>
26	FEBEG	<p>5.2.3, blz. 9: FEBEG verwelkomt het feit dat Elia – zoals gevraagd door de stakeholders – een maximaal aantal activaties en een maximale gecumuleerde activatieduur over de drie winterperiodes heeft bepaald. FEBEG wenst er evenwel op te wijzen dat hoe gedetailleerder deze informatie is, hoe beter de kandidaten scenario's kunnen bouwen om het aantal test, het onderhoud, ... in te plannen en hoe beter ze deze elementen kunnen meenemen in hun offertes. Zo werd er bijvoorbeeld geen minimumperiode gespecificeerd tussen twee of meerdere activeringen hoewel in realiteit zal moeten rekening gehouden worden met de operationele en technische beperkingen van de in aanmerking komende centrales. FEBEG dringt er bovendien op aan dat in dit artikel uitdrukkelijk zou opgenomen worden dat – indien deze maxima overschreden worden – geen boetes meer van toepassing zijn en dat eventuele bijkomende diensten vrijblijvend zullen geleverd worden aan tarieven die specifiek dienen te worden opgesteld.</p>	<p>Er bestaat wel degelijk een minimumtermijn, namelijk de notificatieduur. Bovendien is de kans op meerdere activeringen binnen een zeer korte periode (bv binnen de 8 uur) vrij klein, gezien het maximaal activeringen waarover Elia beschikt voor de gecontracteerde centrales.</p> <p>In de offertes kan de aanbieder van strategische reserve modaliteiten en voorwaarden speciëren inzake beschikbaarheid buiten de winterperiode alsook de beschikbaarheid indien het maximaal aantal activaties wordt overschreden.</p>
27	EDF-Luminus	<p>5.2.3. p11: EDF-Luminus verwelkomt de duidelijkheid rond het verwachte aantal en duur van activeringen. Dit draagt bij tot het opstellen van een correcte offerte. Er werd echter geen minimum periode gespecificeerd tussen twee of meerdere activeringen hoewel in realiteit zal moeten rekening gehouden worden met de operationele en technische beperkingen van de</p>	<p>Er bestaat wel degelijk een minimumtermijn, namelijk de notificatieduur. Bovendien is de kans op meerdere activeringen binnen een korte periode (bv binnen de 8 uur) vrij klein, gezien het maximaal activeringen waarover Elia beschikt voor de gecontracteerde centrales.</p>

		in aanmerking komende centrales.	
28	FEBEG	5.2.4, blz. 9: Dit artikel beschrijft hoe de vergoeding van SGR zal berekend worden. Wat moet de leverancier van SGR ondernemen indien hij niet akkoord is met de berekening van de vergoeding? Is het mogelijk om de berekening te betwisten? FEBEG stelt voor hiervoor een procedure te voorzien.	Het betreft hier een contract tussen 2 partijen. De procedure bij niet correcte uitvoering ervan (zoals een foutieve berekening van een vergoeding) behoort niet tot de werkingsregels van de strategisch reserve.
29	E.ON	p 9, par 5.2.4 vergoeding van reservatiekosten: "pay as bid". Aangeven welk type van kosten hierin vallen en welke niet meegerekend kunnen worden.	Reservatiekosten zijn de meerkosten die nodig zijn om de eenheid beschikbaar te maken / te houden voor de betrokken periode.
30	E.ON	p 9, par 5.2.4. par 5.2.5 : Het standaardvermogen van een plant is omgerekend naar standaard ISO (weers) condities. Hoe omgaan met temperatuursinvloeden die significante afwijkingen op het minimaal en maximaal vermogen geven.	Het maximaal vermogen dat een eenheid kan bereiken is inderdaad afhankelijk van de meteorologische omstandigheden. Gezien de temperaturen in de winter meestal lager liggen dan de standaardcondities, zal het maximaal vermogen zelden lager komen te liggen dan het gecontracteerd vermogen. Het is niet de bedoeling dat er boetes worden opgelegd omdat het maximaal vermogen onder het gecontracteerd vermogen zou komen te liggen ten gevolge van hoge temperaturen in de winter. In dit laatste geval is het trouwens minder waarschijnlijk dat de strategische reserve geactiveerd zal worden.
31	E.ON	p 9, par 5.2.5. :Er wordt enkel een technische reden aanvaard om onbeschikbaar te zijn. Wat met organisatorische redenen, veiligheidsredenen, logistieke redenen, ...?	Het doel van het contracteren van een strategische reserve is dat deze reserve ook daadwerkelijk beschikbaar zal zijn wanneer deze nodig is. Organisatorische en logistieke redenen lijken voor de CREG geen voldoende reden om een onbeschikbaarheid niet te penaliseren. Veiligheidsredenen lijken daarentegen onlosmakelijk verbonden met technische aspecten.
32	E.ON	p 10, par 5.2.5 : controle per kwartier in afwijking van gevraagde MW output versus de geleverde MW output. Weersomstandigheden beïnvloeden de levering. Moet hier een marge voorzien worden om deze weersomstandigheden in te	Voor de vergelijking tussen de gevraagde MW en de werkelijk geproduceerde MW wordt er inderdaad een marge voorzien (van +/- 1% - zie 6.2.4.). Paragraaf 5.2.5.

		calculeren?	
33	E.ON	<p>p 109, par 5.2.5. : Maximum 1 week geplande onbeschikbaarheid wordt getolereerd. Dit is een zeer onrealistische termijn daar de installatie complex is (oorzaakanalyse kan lang duren) en de hersteltijd van componenten bij gespecialiseerde firma's dagen tot weken in beslag neemt. Bij een niet ondenkbaar ernstig incident is de plant lang onbeschikbaar.</p> <p>p 10, par 5.2.5. : Ingeval van ernstig technisch incident (bv. Asbreuk pomp, schoepenverlies Gasturbine of stoomturbine, ...) kan de installatie meerdere maanden/jaren buiten dienst zijn. In dat geval is de penaliteit maximaal en worden de gemaakte kosten op geen enkele manier vergoed. Voor deze verplichte deelname bij selectie is de hoogte van de sancties onaanvaardbaar.</p>	<p>Het doel van het contracteren van een strategische reserve is dat deze reserve ook daadwerkelijk beschikbaar zal zijn wanneer deze nodig is. Een langere onbeschikbaarheid toelaten zonder daaraan penaliteiten te verbinden zou de essentie en het doel van de strategische reserve ondermijnen.</p>
34	EFET	<p>Strategic Reserves from Generation ("SGR") : Control and penalties (§ 5.2.5): SGR will have a maximum of 67 start-ups and 1.000 running hours during the three winters. No penalties should apply as the service will be provided on a best-effort basis with conditions defined by the selling party.</p>	<p>De beperking van het maximaal aantal start-ups en het maximaal aantal activatie-uren is ingevoerd naar aanleiding van het overleg binnen de ISR-TF van de Elia Users' Group. Dit is reeds een belangrijke versoepeling ten opzichte van de initiële voorstel van Elia. De CREG meent dat het hier niet om een inspanningsverbintenis gaat, maar wel om een resultaatsverbintenis. De beschikbaarheid van de gecontracteerde capaciteit maakt een essentieel onderdeel uit van de strategische reserve.</p>
35	FEBEG	<p>5.2.5., blz. 10: Om mogelijke discussies te vermijden, valt het aan te raden dat er wordt gespecificeerd met welke nauwkeurigheid Elia de controle zal doen of de werkelijk ter beschikking gestelde capaciteit hoger ligt dan het gereserveerde vermogen (bijvoorbeeld dat een afwijking $\pm 1\%$ van Pmax toegelaten wordt).</p> <p>Exploitanten van productie-installaties waarvan de (tijdelijke) sluiting werd aangekondigd hebben de wettelijke verplichting om het volledige vermogen van deze installaties aan te bieden.</p>	<p>Elia zal controleren of het aangekondigde maximaal beschikbaar vermogen voor ieder kwartier van de volgende dag hoger ligt dan het gecontracteerde vermogen. Het betreft hier de vergelijking tussen twee cijferwaarden. De CREG ziet geen reden om een tolerantie te voorzien op dit verschil.</p> <p>De verhoging met 30% van de reserveringsprijs voor elke ontbrekende MW houdt een incentive in om het</p>

		<p>Indien geselecteerd voor de strategische reserve (SGR) hebben deze eenheden geen toegang tot de markt en zullen zij slechts in zeer uitzonderlijke situaties aangesproken worden. Hierdoor zijn de operationele en financiële risico's hoog. Het lijkt FEBEG daarom niet wenselijk noch redelijk dat een boete gelijk aan de reservatieprijs verhoogd met 30 % zou opgelegd worden voor elk ontbrekend kwartier en MW aan beschikbaarheid.</p> <p>Bovendien zouden offertes op basis van vraagsturing (SDR) niet onderhevig zijn aan zulke penaliteiten, wat in feite een ongelijke behandeling inhoudt van beide producten SDR en SGR.</p> <p>Wat betreft de coördinatie van geplande onbeschikbaarheid met het oog op dringende herstellingen of inspecties, stelt de tekst - hoewel Elia en de leverancier van strategische reserve naar best vermogen moeten komen tot een alternatieve planning - dat de leverancier de door Elia voorgestelde planning niet kan weigeren en bijgevolg de boete moet betalen indien hij alsnog niet beschikbaar is. Dit betekent dat Elia de facto beslist. Dit is een onevenwichtige regeling bovendien onvoldoende ondersteund door een aansprakelijkheidsregeling ingeval er ongelukken of schade veroorzaakt worden als gevolg van deze eenzijdig opgelegde planning door Elia.</p>	<p>gecontracteerde vermogen ook daadwerkelijk ter beschikking te stellen. Bovendien merkt de CREG ook op dat er op deze regel een uitzondering bestaat in het geval van "coördonneerbare" onbeschikbaarheden.</p> <p>De mogelijkheid om gedurende één week gepland onderhoud te voorzien is een uitzonderingsmaatregel op de beschikbaarheidsvereiste die er gekomen is na discussies binnen de ISR-TF van Elia. De paragraaf dient bovendien als één geheel gelezen te worden: beide partijen moeten hun beste inspanning leveren om tot een vergelijk te komen.</p> <p>Ten slotte wenst de CREG op te merken dat Elia geen incentive heeft om de penaliteiten onnodig op te leggen. Indien een korte interventie die de beschikbaarheid van de eenheid ten goede komt kan worden gepland, rekening houdend met de voorziene noden van het systeem, dan hebben alle partijen hier hetzelfde belang. De CREG heeft bovendien in haar beslissing ook aan Elia gevraagd om hiervan op de hoogte te worden gesteld.</p>
36	EDF-Luminus	<p>5.2.5. p10 eerste zin: om mogelijke discussies te vermijden, valt het aan te raden dat er wordt gespecificeerd met welke nauwkeurigheid Elia de controle zal doen of de werkelijk ter beschikking gestelde capaciteit hoger ligt dan het gereserveerde vermogen (bijvoorbeeld dat een afwijking $\pm 1\%$ van Pmax toegelaten wordt).</p>	<p>Elia zal controleren of het aangekondigde maximaal beschikbaar vermogen voor ieder kwartier van de volgende dag hoger ligt dan het gecontracteerde vermogen. Het betreft hier de vergelijking tussen twee cijferwaarden. De CREG ziet geen reden om een tolerantie te voorzien op dit verschil.</p>
37	EDF-Luminus	<p>5.2.5 p10 2e paragraaf: exploitanten van productie-installaties waarvan de (tijdelijke) sluiting werd aangekondigd hebben de wettelijke verplichting om het volledige vermogen van deze installaties aan te bieden. Indien geselecteerd voor de strategische reserve (SGR) hebben deze eenheden geen</p>	<p>De verhoging met 30% van de reserveringsprijs voor elke ontbrekende MW houdt een incentive in om het gecontracteerde vermogen ook daadwerkelijk ter beschikking te stellen. Bovendien merkt de CREG ook op dat er op deze regel een uitzondering bestaat in het geval</p>

		<p>toegang tot de markt en zullen zij slechts in zeer uitzonderlijke situaties aangesproken worden. Hierdoor zijn de operationele en financiële risico's hoog. Het lijkt EDF-Luminus daarom niet wenselijk noch redelijk dat een boete gelijk aan de reservatieprijs verhoogd met 30% zou opgelegd worden voor elk ontbrekend kwartier en MW aan beschikbaarheid. Bovendien zouden offertes op basis van vraagsturing (SDR) niet onderhevig zijn aan zulke penaliteiten, wat in feite een ongelijke behandeling inhoudt van beide producten SDR en SGR.</p>	<p>van "coördonneerbare" onbeschikbaarheden. Gezien het product SDR enkel de vraag betreft, zou een gelijkaardige penaliteit neerkomen op een verplichting om te consumeren, waardoor het volume dat geactiveerd dient te worden nog verder verhoogd. Artikel 7, <i>septies</i>, §2, van de elektriciteitswet stelt trouwens dat het deel van de gecontracteerde capaciteit in de strategische reserve dat betrekking heeft op de productie, enkel door de netbeheerder kan worden geactiveerd. Voor de vraag (SDR) wordt deze beperking niet opgelegd.</p>
38	EDF-Luminus	<p>5.2.5. p10 4e punt: Coördinatie van geplande onbeschikbaarheid met het oog op dringende herstellingen of inspecties: hoewel de tekst voorziet dat Elia en de leverancier van strategische reserve naar best vermogen moeten komen tot een alternatieve planning, stelt deze tekst ook dat de leverancier de door Elia voorgestelde planning niet kan weigeren en bijgevolg de boete moet betalen indien hij alsnog niet beschikbaar is. Dit is een onevenwichtige regeling die bovendien onvoldoende ondersteund is door een aansprakelijkheidsregeling ingeval er ongelukken of schade veroorzaakt worden als gevolg van deze eenzijdig opgelegde planning door Elia.</p>	<p>De mogelijkheid om gedurende één week gepland onderhoud te voorzien is een uitzonderingsmaatregel op de beschikbaarheidsvereiste die er gekomen is na discussies binnen de ISR-TF van Elia. De paragraaf dient bovendien als één geheel gelezen te worden: beide partijen moeten hun beste inspanning leveren om tot een vergelijk te komen. Ten slotte wenst de CREG op te merken dat Elia geen incentive heeft om de penaliteiten onnodig op te leggen. Indien een korte interventie die de beschikbaarheid van de eenheid ten goede komt kan worden gepland, rekening houdend met de voorziene noden van het systeem, dan hebben alle partijen hier hetzelfde belang. De CREG heeft in haar beslissing ook aan Elia gevraagd om hiervan op de hoogte te worden gesteld.</p>
39	E.ON	<p>p 10, par 5.2.3. : Hoeveel testen worden er voorzien, wanneer worden deze gepland? Minstens 2 testen zouden moeten kunnen geïnitieerd worden door producent op kosten van SR (ELIA).</p>	<p>Het betreft hier punt 5.2.6. i.p.v. 5.2.3. De CREG meent dat het niet opportuun is om het aantal testen op voorhand mee te delen (want bij het bereiken van het maximaal aangekondigde testen verkrijgt de aanbieder van strategische reserve de zekerheid dat er geen test meer volgt). De producent heeft bovendien de mogelijkheid testen te vragen op eigen kosten. Deze kost</p>

			kan de producent in zijn offerte in rekening brengen, want deze testen (die de producent zelf aanvraagt op eigen kosten) hebben vanzelfsprekend enkel tot doel om de beschikbaarheid te garanderen.
40	EFET	Strategic Reserves from Generation (“SGR”) : Testing (§5.2.6): The status of energy injected during the testing period is unclear. Will it be counterbalanced or be allocated to the BRP's perimeter?	De geïnjecteerde energie gedurende de testen wordt geneutraliseerd en komt dus niet in de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke (zie 6.2.4.).
41	FEPEG,	5.2.6., blz. 10: Frequent testen van een productie-installatie is een goede manier voor Elia maar ook de operator om zich ervan te vergewissen dat deze installatie in een goede toestand verkeert om op een plotse nood aan reserve vermogen op een veilige en betrouwbare manier te reageren. Het is daarom aan te bevelen om een voldoende aantal testen te voorzien, gelijkmatig verspreid over de winterperiode (en even ervoor). Eén test per maand vormt een goed evenwicht tussen de impact van zulke testen, de vaststelling van een adequate beschikbaarheid en de kosten van deze testen. Het testen van de strategische reserve leidt tot de injectie van een belangrijke hoeveelheid elektriciteit op het net die op dat moment niet nodig is. Elia zal daarom deze injectie compenseren – FEPEG stelt ook voor dit expliciet op te nemen in dit artikel - via het beheer van het systeemevenwicht. Het is daarom aan te raden om deze testen op voorhand te plannen. Het is bovendien nog onduidelijk hoe me de geïnjecteerde elektriciteit zal omgegaan worden in het geval een operator op eigen initiatief een test uitvoert. Zal deze ook door Elia opgevangen worden in het beheer van het systeemevenwicht. Om een test uit te voeren moet de installatie een volledige activatiecyclus kunnen doorlopen, wat kan leiden tot aanzienlijke kosten die vooral bepaald worden door de kosten van de verbruikte brandstof. FEPEG raadt aan om het aantal testen en hun (indicatieve) timing op voorhand vast te leggen	Er zullen testen plaatsvinden op initiatief van de netbeheerder. De werkingsregels voorzien trouwens ook in de mogelijkheid om testen te voorzien op initiatief van de houder van de strategische reserve. Het testen van de strategische reserve leidt onvermijdelijk tot een bijkomende injectie. Deze injectie zal geneutraliseerd worden uit de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke. Of deze injectie ook volledig zal gecompenseerd worden hangt af van de situatie waarin de Belgische regelzone zich bevindt. Het op voorhand vastleggen van het totaal aantal testen is niet aangewezen (na de laatste test, weet de houder van de strategische reserve dan immers dat er geen bijkomende test meer volgt). De CREG ziet niet in waarom de onzekerheid van de timing van de testen de

		<p>in de functioneringsregels, bij voorkeur één per maand (bijgevolg 5 testen in totaal). Mocht dit niet gebeuren, moet de aanbieder van strategische reserve in zijn offerte rekening houden met bijkomende kosten als gevolg van deze onzekerheid over het aantal en timing van testen, wat de reservatieprijs door die onzekerheid te veel verhoogt. Bovendien kan het aangewezen zijn om - bij het inzetten van strategische reserve tijdens periodes van extreme koude - de installaties warm te houden en de kosten hiervoor te vergoeden.</p>	<p>reservatieprijs veel zou verhogen. De kosten van een test op initiatief van Elia worden immers afgerekend als een normale activering (inclusief de brandstofkosten). Het ligt voor de hand dat hoe meer de strategische reserve geactiveerd wordt tijdens een winterperiode, hoe lager in principe de nood zal zijn voor bijkomende testen. De CREG is van mening dat deze suggestie verder dient uitgewerkt te worden alvorens deze eventueel te implementeren. Voor wat betreft de aanbesteding voor strategische reserves in 2014, is de CREG van mening dat de producent de nodige maatregelen dient te nemen om de beschikbaarheid te garanderen, zelfs in periodes van extreme koude.</p>
42	EDF-Luminus	<p>5.2.6. p10: Testen Frequent testen van een productie-installatie is een goede manier voor Elia maar ook de operator om zich ervan te vergewissen dat deze installatie in een goede toestand verkeert om op een plotse nood aan reserve vermogen op een veilige en betrouwbare manier te reageren. Het is daarom aan te bevelen om een voldoende aantal testen te voorzien, gelijkmatig verspreid over de winterperiode (en even ervoor). Één test per maand vormt een goed evenwicht tussen de impact van zulke testen, de vaststelling van een adequate beschikbaarheid en de kosten van deze testen. Het testen van de strategische reserve leidt tot injectie van een belangrijke hoeveelheid elektriciteit op het net die op dat moment niet nodig is. Elia zal deze injectie compenseren via het beheer van het systeemevenwicht. Het is daarom aan te raden om deze testen op voorhand te plannen. Het is bovendien nog onduidelijk hoe met de geïnjecteerde elektriciteit zal worden omgegaan in het geval een operator op eigen initiatief een test uitvoert. Zal deze ook door Elia opgevangen worden in het beheer van het systeemevenwicht?</p>	<p>Er zullen testen plaatsvinden op initiatief van de netbeheerder. De werkingsregels voorzien trouwens ook in de mogelijkheid om testen te voorzien op initiatief van de houder van de strategische reserve.</p> <p>Het testen van de strategische reserve leidt onvermijdelijk tot een bijkomende injectie. Deze injectie zal geneutraliseerd worden uit de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke. Of deze injectie ook volledig zal gecompenseerd worden hangt af van de situatie waarin de Belgische regelzone zich bevindt.</p> <p>Het op voorhand vastleggen van het totaal aantal testen is niet aangewezen (na de laatste test, weet de houder</p>

		Om een test uit te voeren moet de installatie een volledige activatiecyclus kunnen doorlopen, wat kan leiden tot aanzienlijke kosten die vooral bepaald worden door de kosten van de verbruikte brandstof. EDF-Luminus raadt aan om het aantal testen en hun (indicatieve) timing op voorhand vast te leggen in de functioneringsregels, bij voorkeur één per maand (bijgevolg 5 testen in totaal). Mocht dit niet gebeuren, dan moet de aanbieder van strategische reserve in zijn offerte rekening houden met bijkomende kosten als gevolg van deze onzekerheid over het aantal en timing van Testen, hetgeen de reservatieprijs door die onzekerheid teveel verhoogt	van de strategische reserve dan immers dat er geen bijkomende test meer volgt). De CREG ziet niet in waarom de onzekerheid van de timing van de testen de reservatieprijs veel zou verhogen. De kosten van een test op initiatief van Elia worden immers afgerekend als een normale activering (inclusief de brandstofkosten). Het ligt voor de hand dat hoe meer de strategische reserve geactiveerd wordt tijdens een winterperiode, hoe lager in principe de nood zal zijn voor bijkomende testen.
43	Febeliec	Punt 5.3.1/2: voor het definiëren van het SDR-product vertrekt Elia uitsluitend van een product op basis van een Scheduling Limit. Heel wat toepassingen in de industrie zijn hiermee niet compatibel omdat hun afschakelbaar verbruik niet noodzakelijk leidt tot een vast restverbruik, maar afschakelbaar is boven een variabel basis-verbruiksniveau (in functie van productieschema's). Toch kunnen deze toepassingen vaak een significante bijdrage leveren tot een strategische reserve langs de vraagzijde. Daarom dringt Febeliec aan op verdere verfijningen van de voorgestelde SDR-producten en op een grotere flexibiliteit op het vlak van de gewenste tijdshorizon voor de beschikbaarheid, zodat een maximum aan load aan de strategische reserve kan deelnemen.	De CREG neemt nota van deze opmerking. Wellicht kan het invoeren van "submetering" hier een oplossing bieden. De CREG zal met Elia verder werken aan de ontwikkeling van de producten voor de strategische reserve en hierbij ook overleg plegen met de marktactoren.
44	Febeliec	Punt 5.3.1/3: Elia stelt voor vrij rigide voorwaarden op te leggen voor de beschikbaarheid van de vraag op basis van gegevens van het verleden. Febeliec wenst erop te wijzen dat een stabiel afnameprofiel in het verleden niet noodzakelijk een garantie is voor de toekomst. Febeliec dringt er dan ook op aan dat wordt verder gewerkt op een product waarbij de beschikbaarheid wordt gegarandeerd op momenten dat activatie van SDR waarschijnlijk wordt.	De CREG stelt in haar beslissing voor om de producten voor de strategische reserve in de toekomst verder te ontwikkelen. Hierbij zullen ook de marktpartijen geraadpleegd worden.

45	EFET	Strategic Reserves from Demand (“SDR”) : - The rationale behind the table on the attribution of SDR is unclear. CREG should request additional information from Elia on this.	De reden voor het gebruik van de equivalentiefactoren voor SDR heeft onder meer te maken met het feit dat SDR slechts een beperkte duur kan geactiveerd kan worden, waarbij een zekere tijd moet gewacht worden alvorens dezelfde SDR terug te activeren. Meer informatie hierover kan gevonden worden in de presentaties die gegeven werden in de ISR-TF en die op de website van Elia beschikbaar zijn.
46	FEBEG	5.3.3., blz. 12: Dit artikel bevindt zich in het hoofdstuk over SDR, maar is ook van toepassing op SGR. Op dit punt zou het document duidelijker kunnen gestructureerd worden om verwarring te vermijden. Bovendien vraagt FEBEG zich af hoe de equivalentiefactor (tabel) precies wordt berekend, aangezien ze substantieel lager zijn dan in de eerste voorstellen.	Punt 5.3.3. is inderdaad van toepassing op zowel SGR als SDR. De vraag voor een duidelijkere structuur is terecht, maar gezien in het gedeelte 5.2.2. (toekenning SGR) uitdrukkelijk verwezen wordt naar 5.3.3. (toekenning SDR), kan er geen misverstand ontstaan. Gezien de zeer korte termijnen waaraan zowel Elia als de CREG gebonden zijn, zal deze opmerking in rekening worden gebracht bij de werkingsregels voor de volgende winterperiode (2015-2016).
ACTIVERING VAN VERMOGEN VOOR DE STRATEGISCHE RESERVE (6.)			
47	T-Power	Les règles d’activation par Elia (Art 6.2 de la note d’Elia): ces règles - et notamment les délais impartis - ne sont pas compatibles avec les exigences techniques requises pour assurer la préservation d’une centrale de manière responsable. Si la centrale est préservée de manière responsable pour assurer à tout moment la meilleure performance et un haut degré de sécurité de fonctionnement, un délai de 48 heures est nécessaire afin de mettre fin aux mesures de préservation et de démarrer la production d’électricité.	De strategische reserve heeft tot doel om bij te dragen tot de bevoorradingszekerheid bij een dreigend stroomtekort. De nauwkeurigheid van het voorspellen van een stroomtekort wordt groter naarmate de termijn tot tijdstip t kleiner wordt. 48 uur op voorhand de activering van de strategische reserve is geen optie: in dit geval is er immers nog een reële kans dat de markt in day-ahead het probleem kan oplossen.
48	E.ON	p 15, par 6.2.1. : het maximum vermogen dat bereikt kan worden is weersafhankelijk. Beter is een minimum te garanderen in de day ahead nominatie en de MW output bovenop kan door weersomstandigheden beïnvloed worden. Andere types van ancilleryservices kunnen de regeling uitvoeren in het regelgebied van ELIA.	In 6.2.1. wordt inderdaad het “productieprogramma” gevraagd in dag-1; waarbij het maximum vermogen dient te worden opgegeven op kwartierbasis dat de eenheid kan bereiken: de producent kan bij opgave van dit maximaal vermogen rekening houden met de weersomstandigheden.

49	FEBEG	6.2.1., blz. 15: FEBEG vraagt zich af – zie ook opmerking op 5.2.1. – of het mogelijk is om maximaal geïnstalleerd vermogen (Pmax) die varieert in functie van de weersomstandigheden op te nemen als ‘gecontracteerd vermogen’.	Het “gecontracteerd vermogen” zal overeenkomen met het maximaal technisch geïnstalleerd vermogen door de fabrikant bepaald, zoals gedefinieerd in het CIPU-contract. Het gecontracteerd vermogen moet per eenheid een vaste waarde zijn. Het maximaal vermogen dat per kwartier kan bereikt worden hangt inderdaad af van de weersomstandigheden.
50	E.ON	P 16, par 6.2.2. : Onmogelijk om aan deze beschrijving van installatieopstart te voldoen. Warm up and Ramp up fase zijn beschreven en afgelijnd met maximum duurtijden die technisch niet reëel of haalbaar zijn. De opstartprocedure verloopt anders en duurt veel langer.	Tijdens de meetings op 28/02/2014 en op 19/03/2014 in het kader van de ISR-TF, waarop E.ON telkens aanwezig was, heeft Elia uitdrukkelijk gevraagd om feedback te krijgen van de producenten over de warm-up en ramp-up fases. Volgens Elia heeft E.ON hierop niet gereageerd. De CREG stelt voor dat de producenten, indien ze de duurtijden die in de opstartprocedure voorzien zijn technisch niet reëel of haalbaar achten, bij hun offerte de technische specificaties/mogelijkheden voor de betrokken eenheden vermelden en deze gedetailleerd staven met alle nodige technische bewijzen.
51	FEBEG	6.2.2., blz. 16: Het opstartprofiel in artikel 6.2.2. is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de eerste voorstellen van Elia, maar is nog steeds onvoldoende voor bepaalde STEG's. Dit geldt zowel voor de limiet van 15 % injectie gedurende de opwarmperiode als voor de totale duur van de opwarmperiode. Aanvullende info (verkregen per e-mail op 2/6/2014) : On vise ici les centrales TGV single shaft qui soit quand on les démarre prennent la parallèle du réseau et donc doivent au minimum tourner à PMin qui est plus proche des 30%, soit ne synchronisent pas avec le réseau et tournent en « No load » mais dans ce cas ne produisent pas assez de chaleur pour conditionner le cycle vapeur dans les délais demandés.	De CREG stelt voor dat de producenten, indien ze met hun betrokken eenheden technisch niet kunnen voldoen aan dit opstartprofiel, bij hun offerte de technische specificaties/mogelijkheden voor de betrokken eenheden vermelden en deze staven met alle nodige technische bewijzen.
52	E.ON	p 17, par 6.2.3.2. : verdere verduidelijking van Ibid cost noodzakelijk. Factor 1,1? ExtraROM vastgelegd op 2€/MWh ?	Deze parameters komen overeen met deze vermeld in het CIPU-contract gesloten tussen Elia en de producenten

		External?	(waaronder ook E.ON).
53	FEPEG	6.2.3., blz. 17: Wat betreft voetnoot 5, een periode van 36 uur is te lang om aan te nemen dat de installatie zich nog in 'warme-toestand' bevindt. Gezien de technische eigenschappen van de meeste in aanmerking komende STEG's, is 24 uur een meer realistische waarde. Een langere periode van stilstand zal ook een langere opstarttijd vereisen. FEPEG vraagt om verduidelijking van dit artikel dat de kosten bepaalt van een geïnjecteerde MWh. Wat betekent de coëfficiënt '1,1'? Wat wordt precies bedoeld met 'externe betalingen van de producent'? Waarom werd de 'ExtraROM' vastgelegd op 2 EUR/MWh?	De 36 uur is het resultaat van informatie die Elia ontving van bepaalde producenten. De vraag om deze periode van "warme toestand" te verminderen van 36 uur naar 24 uur lijkt de CREG echter aannemelijk. Hiermee zal dan ook rekening worden gehouden in de eindbeslissing van de CREG. Deze parameters komen overeen met deze vermeld in het CIPU-contract gesloten tussen Elia en de producenten
54	EDF-Luminus	6.2.3 voetnoot 5 onderaan p16: een periode van 36 uur is te lang om aan te nemen dat de installatie zich nog in "warme-toestand" bevindt. Gezien de technische eigenschappen van de meeste in aanmerking komende STEG's, is 24 uur een meer realistische waarde. Een langere periode van stilstand zal ook een langere opstarttijd vereisen.	De 36 uur is het resultaat van informatie die Elia ontving van bepaalde producenten. De vraag om deze periode van "warme toestand" te verminderen van 36 uur naar 24 uur lijkt de CREG echter aannemelijk. Hiermee zal dan ook rekening worden gehouden in de eindbeslissing van de CREG.
55	E.ON	P 17, par 6.2.4. : Penaliteiten: tolerantieband 1% is zeer klein in opstart en leveringsfase. Waarom trouwens beboeten, imbalance kan ondergeschikt bevonden worden aan het feit dat er extra energie wordt geïnjecteerd? Waarom boete opleggen voor meerlevering? Wat is een gemiste start?	Het beboeten van de meerlevering heeft als doel de verstoring van de markt zo veel mogelijk te beperken bij de activering van de strategische reserve. In geval van activering van de strategische reserve dient de betrokken eenheid de instructies van de netbeheerder zo goed mogelijk te volgen. Zowel te veel als te weinig injecteren, wordt op dezelfde manier beboet, rekening houdend met de tolerantieband van +/- 1%. De "niet afdoende" of "gemiste" opstart slaat op de 2de fase van een activering zoals beschreven in 6.2.2. : Wanneer binnen gecontracteerde termijn (maximum 1,5 uur) na het signaal van de netbeheerder het geïnjecteerde vermogen de waarde Pmin niet bereikt wordt dit als een "gemiste" opstart aanzien. De CREG zal deze opmerking in rekening brengen in haar

			eindbeslissing en Elia vragen om hier de nodige verduidelijking aan te brengen in de werkingsregels.
56	EFET	Activation rules : Control and penalties (§6.2.4): Penalties for additional injection (above TSO signal) are based on the iBid instead of the MDP. The MDP should be favoured as the iBid is not a relevant price index.	In geval van activering van de strategische reserve dient de betrokken eenheid de instructies van de netbeheerder zo goed mogelijk te volgen. Zowel te veel als te weinig injecteren, wordt op dezelfde manier beboet, rekening houdend met de tolerantie van +/- 1%.
57	FEBEG	6.2.4., blz. 17: Om mogelijke discussies te vermijden zou moeten gespecificeerd worden dat de tolerantie op de afwijking van het gevraagde productievermogen +1% of -1% van Pmax mag zijn. Bovendien is boete voor bijkomende injectie gebaseerd op de 'iBid' in plaats van op de 'MDP'. FEBEG is van oordeel dat de 'iBid' een onredelijke en bovendien irrelevante index is. Gezien de reeds hoge operationele en financiële risico's lijkt het FEBEG niet wenselijk noch redelijk dat een bijkomende forfaitair bepaalde boete gelijk aan de 3 dagen aan reservatieprijs wordt opgelegd bovenop de reeds opgelegde boete voor het niet geleverde vermogen en de mislopen reservatievergoeding (verhoogd met 30%) in de periode tussen het vaststellen van een niet afdoende start en de test die aantoont dat de installatie in staat is conform de contractuele termijnen op te starten.	De CREG gaat akkoord met de vraag om hier te verduidelijken dat de tolerantie +/- 1% van Pmax mag bedragen. De CREG zal deze opmerking in rekening brengen in haar eindbeslissing. In geval van activering van de strategische reserve dient de betrokken eenheid de instructies van de netbeheerder zo goed mogelijk te volgen. Zowel te veel als te weinig injecteren, wordt op dezelfde manier beboet, rekening houdend met de tolerantie van +/- 1%. Bij de bepaling van de boetes moet het hoofddoel van de strategische reserve voor ogen gehouden worden, namelijk in geval van een dreigend stroomtekort deze reserve te activeren. Beschikbaarheid en het correct opstarten binnen de vastgelegde termijnen zijn essentieel om aan een dergelijke situatie het hoofd te bieden.
58	EDF-Luminus	6.2.4 p17: om mogelijke discussies te vermijden zou moeten gespecificeerd worden dat de tolerantie op de afwijking van het gevraagde productievermogen +1% of -1% van Pmax mag zijn.	De CREG gaat akkoord met de vraag om hier te verduidelijken dat de tolerantie +/- 1% van Pmax mag bedragen. De CREG zal deze opmerking in rekening brengen in haar beslissing.
59	EDF-Luminus	6.2.4 p17: Gezien de reeds hoge operationele en financiële risico's lijkt het EDF-Luminus niet wenselijk noch redelijk dat een bijkomende forfaitair bepaalde boete gelijk aan de 3 dagen	Bij de bepaling van de boetes moet het hoofddoel van de strategische reserve voor ogen gehouden worden, namelijk in geval van een dreigend stroomtekort deze

		aan reservatieprijs wordt opgelegd bovenop de reeds opgelegde penaliteit voor het niet geleverde vermogen en de mislopen reservatievergoeding (verhoogd met 30%) in de periode tussen het vaststellen van een niet afdoende start en de test die aantoonst dat de installatie in staat is conform de contractuele termijnen op te starten.	reserve te activeren. Beschikbaarheid en het correct opstarten binnen de vastgelegde termijnen zijn essentieel om aan een dergelijke situatie het hoofd te bieden.
60	E.ON	P 20, par 6.4.1, par 6.4.2 : De waarschuwing wordt gegeven ergens tussen dag D-1 (18h 's avonds) en het huidige moment. Technische/organisatorisch niet realiseerbaar en zeker niet strokend met eerdere berichten met voldoende tijd om op te starten.	Het voorstel stelt heel duidelijk dat de notificatietermijnen zullen worden gerespecteerd, namelijk in 6.4.3.
61	EFET	Economical Trigger (§6.4.1): The economical trigger does not give the market enough chance to resolve supply--demand situations on its own. Strategic reserves should only be activated as a last resort, when all other measures by market parties are exhausted. It should not be part of normal market mechanisms, interfering with the market coupling process. If, after market coupling, the result is that Belpex is isolated with a deficit on the volumes that are transacted, Elia should proceed to a technical activation of strategic reserve. Removing the economic trigger, and only keeping a (correct) technical trigger, ensures the least possible market interference.	De "economical trigger" toont aan dat de markt in DA niet in staat was om de nodige volumes aan te bieden. Als de markt niet <i>cleart</i> in DA doordat de maximale prijs wordt bereikt, wordt het volume pro rata verdeeld en wordt het marktprincipe verlaten. Bovendien is de kans volgens de CREG vrij groot dat er de dag nadien een effectief risico bestaat op een stroomtekort. De CREG zal ook het marktgedrag opvolgen na een economische trigger.
62	E.ON	P 22 , par 6.4.2. : Zijn de 67 starten en 1000h waarvan sprake afgeleid uit historische gegevens en voorwaarden die omschreven zijn in deze paragraaf? Realistisch, worst case, minima, ...?	De 67 start-ups en de 1000 uur komen overeen met een worst case scenario voor de drie komende winters, waarbij de kerncentrales Doel3 en Tihange2 beschikbaar zijn.
63	EFET	Technical trigger (§6.4.2): When Elia detects a "difference" between the market forecast and their own forecast, they will trigger the technical activation. What is the threshold for this "difference"? (e.g.: dead band of 50MW);	Deze opmerking komt niet helemaal overeen met wat er in het voorstel van werkingsregels geschreven staat. Een verschil tussen de marktvoorspelling en de voorspelling van de netbeheerder leidt niet tot een activering. Een technische activering komt er als er een voldoende risico bestaat voor een structureel tekort.

64	EFET	<p>Technical trigger (§6.4.2): The strategic reserve should only be dispatched when nuclear outage really happens. If ELIA dispatches the strategic reserve preventively, imbalance prices will be affected, while there is not necessarily a problem. Moreover, because part of the strategic reserve might be from demand, the ramp rate could be high, in which case a preventive dispatch would be unnecessary even if an outage occurs.</p>	<p>Dit is duidelijk niet de reden waarom er strategische reserves werden gecreëerd. Strategische reserves zijn gericht om geactiveerd te worden bij een dreigend stroomtekort (dus evaluatie ex-ante). Bij een ongeplande buitenwerkingstelling (forced outage) van een nucleaire centrale (of een andere type eenheid), beschikt de netbeheerder over andere middelen, namelijk de 'klassieke' reserves.</p>
65	EFET	<p>Technical trigger (§6.4.2): The usage of the technical trigger is not sufficiently limited. A more restrictive regulatory framework is needed. At least, the technical trigger needs further transparency and an ex-post control by the regulator. For example, all curves leading to the technical trigger should be published.</p>	<p>Hier wordt wellicht punt 6.4.2. bedoeld. De CREG steunt de wens voor een grote transparantie. Een strikte aflijning voor de activering van de strategische reserve door een technische 'trigger', brengt het risico mee dat er zich een geval voordoet waarbij een stroomtekort ontstaat onder omstandigheden die net buiten de strikt afgelijnde criteria zouden vallen. In dit geval riskeert er belasting te worden afgeschakeld terwijl de strategische reserve nog beschikbaar was, maar niet kon geactiveerd worden. Gezien de strategische reserve een nieuw en toch bijzonder "product" is, gaat de CREG akkoord met een zekere marge voor de netbeheerder voor de activering van de strategische reserve op basis van een technische trigger. De CREG zal bij het opvolgen van de activering van de strategische reserve dit aspect ook opvolgen.</p>
66	FEBEG	<p>6.4.3., blz. 22: Wanneer Elia een 'verschil' vaststelt tussen de eigen voorspelling en de voorspelling van de markt, zal dit leiden tot een technische activatie. Hoe groot moet dit verschil dat precies zijn? Is de drempel de deadband van 50 MW voor de activatie van de strategische reserve? Ook al begrijpt en aanvaardt FEBEG dat een menselijk evaluatie een rol kan spelen in het evalueren van de 'technical trigger', de beschrijving in het voorstel van Elia is vaag, open en onduidelijk wat aanleiding geeft tot grote bezorgdheid aangezien een verkeerd gebruik van de strategische reserve grote impact heeft op de markt. FEBEG dringt daarom aan op een meer restrictief regelgevend kader: met duidelijke procedures, met strikte limieten en waarborgen, met meer transparantie, ...</p>	
67	E.ON	<p>P 23, par. 6.4.3.1. : De notificatie fase is veel te kort ingeschat en kan technisch niet gerealiseerd worden (7 uur opstarttijd SGR)</p>	<p>Tussen de notificatie en het bereiken van de Pmax zit er in totaal 7 uur : 5 uur opwarmingstijd, anderhalf uur om Pmin te bereiken en dan nog een half uur om tot Pmax te komen. In het kader van de meetings binnen de ISR-TF van Elia</p>

			werd hierover bovendien input aan de producenten gevraagd.
68	FEBEG	6.4.4., blz. 23: FEBEG stelt voor dat Elia in D-1 toch zo snel mogelijk – van zodra de eerste informatie beschikbaar is - de leveranciers informeert over een mogelijke opstart van de strategische reserve.	Alle marktactoren dienen op hetzelfde moment dezelfde informatie te ontvangen. Transparantie is hierbij belangrijk. Ook dit aspect zal opgevolgd worden door de CREG.
69	E.ON	P 24, par 6.5. : Keuze van de eenheden: voldoende rotatie tussen de eenheden? Graag meer verduidelijking of aangeven reden. Onduidelijkheid rond voetnota 14: meer economisch om SDR te gebruiken in eerste wintermaanden?	Zoals beschreven in de tekst zal de selectie van de eenheden voor activering van de strategische reserve, bepaald worden aan de hand van meerdere criteria. Dit valt niet in één enkele formule uit te drukken. De CREG zal zoals ook vermeld in haar beslissing hier ook instaan voor de nodige opvolging. Met betrekking tot de voetnoot 14 betekent de Franse term “plus économe” niet “meer economisch” maar wel “zuiniger”.
70	FEBEG EDF-Luminus	6.7.1., blz. 25: Een tekort aan productiecapaciteit om de Belgische vraag te dekken kan ook een gevolg zijn van een gebrek aan transportcapaciteit, zowel wat betreft importcapaciteit als aan vervoerscapaciteit binnen België, bijvoorbeeld als gevolg van technische storingen of calamiteiten op het transmissienet of distributienet. De tekst laat onterecht en te eenzijdig uitschijnen dat een structureel tekort enkel zou veroorzaakt worden door leveranciers van elektriciteit, terwijl de netbeheerders hierin een even grote verantwoordelijkheid dragen.	Er kunnen inderdaad nog andere redenen zijn die leiden tot een stroomtekort. De invoering van een strategische reserve en de instructie van de Minister geeft gevolg aan de vaststelling van het risico op stroomtekort doordat de import en de beschikbare productiecapaciteit in bepaalde omstandigheden niet voldoende zijn om de vraag te dekken. De CREG zal het gebruik van de strategische reserve en de effectiviteit van de werkingsregels opvolgen.
71	EFET	Rules applicable for additional incentives on the imbalance price (§6.7.2): If both conditions (activation of the strategic reserve and positive structural shortage) are fulfilled, Elia proposes that a recalculation of the imbalance price will be performed. This needs to be further detailed and justified as Elia could activate the strategic reserve while the system would not be structurally short. Therefore, the impact on the intraday and balancing markets should be assessed beforehand. Any	De herberekening van het onevenwichtstarief gebeurt niet als de beide voorwaarden (activering van strategische reserve en een positieve “Structural shortage Indicator”) vervuld zijn. Dan wordt de onevenwichtsprijs immers op 4500€/MWh gezet. Indien er geen “structural shortage” is (dus structural shortage indicator niet positief) en de strategische reserve werd geactiveerd, dan gebeurt er wel een

		recalculation should be done under CREG approval (and market consultation if needed).	herberekening van het onevenwichtstarief.
TRANSPARANTIE / INFORMATIE VAN DE MARKT (7.)			
72	Febeliec	Transparantie: Febeliec dringt aan op maximale transparantie zowel m.b.t. het contracteren van strategische reserve (biedingen, contracten) als m.b.t. het activeren ervan.	De CREG ijvert eveneens voor een maximale transparantie.
73	E.ON	P 28, par 7.1. : Wordt strategische reserve in de regelzone geteld als 4500 €/MWh? Graag meer verduidelijking rond deze marktwerking.	De CREG meent dat het onder punt 6.7.2. voldoende duidelijk beschreven staat onder welke specifieke omstandigheden (de 2 voorwaarden) het onevenwichtstarief (POSj en NEGj) forfaitair op 4500€/MWh wordt gezet.
74	Elia	..., Elia meent dat het voorstel van de CREG, om een bijkomende informatie aan de markt ter beschikking te stellen door één kolom in de tabel bij te voegen die de impact van de strategische reserve weergeeft, er evengoed voor zorgt dat de markspelers voldoende indicatoren hebben om verwarring te voorkomen. Elia zal dan ook rekening houden met bovenstaande opmerking van de CREG en deze tegemoetkomen door de indicatoren HUPj en LDPj niet te verwijderen, maar door één kolom in de tabel bij te voegen die de impact van de strategische reserve weergeeft.	Hierbij stemt Elia in met de voorwaarde die de CREG in haar ontwerpbeslissing vooropstelde.
MONITORING (8.)			
75	FEPEG, EDF-Luminus	8., blz. 29: Bij de analyse waarvan sprake in de tweede paragraaf moeten ook de leveranciers van strategische reserve betrokken of op zijn minst geconsulteerd worden zodat deze analyse zo correct en evenwichtig mogelijk gebeurt.	Het al dan niet consulteren van de leveranciers van de strategische reserve zal zeker afhangen van de inhoud van de analyse. Indien nodig kan er besloten worden tot een raadpleging van alle leveranciers of het horen van de betrokken leveranciers. In ieder geval kan niet op voorhand gesteld worden dat elke analyse het voorwerp zal uitmaken van een raadpleging van de leveranciers.

VII. BIJLAGE 2

INDIVIDUELE REACTIES DIE DE CREG ONTVING IN HET KADER VAN DE RAADPLEGING

VIII.BIJLAGE 3

VOORSTEL VAN ELIA BETREFFENDE DE WERKINGSREGELS VAN DE STRATEGISCHE RESERVE

INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE OPENBARE RAADPLEGING

Overeenkomstig haar huishoudelijk reglement, heeft de CREG een openbare raadpleging georganiseerd over het voorstel van werkingsregels van de strategische reserve en over de ontwerpbeslissing (B)140512-CDC-1330 van de CREG.

Teksten waarop de raadpleging betrekking had :

- [ontwerpbeslissing \(B\)140512-CDC-1330](#)

Het voorstel van Elia waarop de ontwerpbeslissing betrekking heeft :

- [De brief van Elia](#) (enkel in het Nederlands)
- [Het voorstel van Elia](#) (enkel in het Frans)

Ontvangen reacties tijdens de raadpleging :

- [respondent_1](#) (wiens identiteit niet wordt bekend gemaakt)
- [EDF-Luminus](#)
- [EFET](#)
- [ELIA](#)
- [ENEL](#)
- [E.ON](#)
- [FEBEG](#)
- [FEBELIEC](#)
- [T-POWER](#)